

Nukissiorfiit

Ukiumoortumik naatsorsuutinut 2018- imut kukkunersiusut oqaaseqaataat

**Uani nalunaarusiami allaaserisat kalaallisut oqaasertallit qallunaat oqaasii atorlugit allaq-
qaakkamit nutsigaapput, taamaattumik pisortatigoortuunatik. Allaaserisami isumaqatigiinnngis-
suteqartoqarsimassappat qallunaatut allaaserisaq qinnutigineqassaaq/atortinneqassaaq.**

The greenlandic text in this document is an unofficial translation of the Danish original. In the event of any inconsistencies the Danish version shall apply.

Imarisai

	<u>Qupp.</u>
1. Ukiuumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuineq	282
1.1 Ukiuumoortumik naatsorsuutit	282
1.2 Nalorninartoorfiusinnaasunik nalilersuineq aamma kukkunersiuinermik pilersaarusiorneq	282
1.3 Suleriaatsinik aamma suliffeqarfimmi namminermi nakkutilleeriaatsinik kukkunersiuineq	283
1.3.1 IT-mik ataatsimoortumik nakkutilliinerit	283
1.3.2 Peqqusersiortoqarsinnaaneranut aarlerinartoqarsinnaanera pillugu ulluinnarni aqutsisunik oqaloqatiginninneq	285
1.3.3 Immikkoortortaqarfinnik nakkutiginninneq	285
1.4 Pissutsit ukiuumoortumik naatsorsuutinik naliliinissamut malunnaatilimmik pingaaruteqartut	285
1.4.1 Sanaartukkanik pigisat nalillit aamma nalikilliliinerit	285
1.4.2 Kaaviiartitsineq	288
1.4.3 Aqutsisut nakkutilliinernik sumiginnaanerat	288
1.4.4 Ingerlatsivimmik kukkunersiuineq aamma inatsisinik - sukumiisumik tunngaveqarluni kukkunersiuineq	288
2. Ukiuumoortumik naatsorsuutinut oqaaseqaatit	292
2.1 Naatsorsuutitigut angusat inernerat aamma ingerlatsinermut tapiissutit	293
2.1.1 Ilanngaaseereerluni kaaviiartitat	293
2.1.2. Sulisoqarnermut aningaaasartuutit	294
2.2 Oqimaaqatigiissitsineq	294
2.2.1 Sanaartukkanik pisigisat nalillit aamma naliliutit sanaartugaanngitsut	294
2.2.2 Nioqqutissat uninngasuutit	295
2.2.3 Nioqquteqarnermi aamma sullissinermi pisassarerrikkat	295
2.2.4 Aningaasat tigoriaannaat	296
2.2.5 Namminerisamik aningasaatit	296
3. Paasissutissat allat	297
3.1 Aqutsisut naatsorsuutinut uppernarsaanerat aamma ukiuumoortumik naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqarsimanngitsut	297
3.2 Siunnersuinerit aamma ikuilluni sullissinerit	297
3.3 Pissutsit sillimmasiissuteqarnermut tunngasut	297
4. Kukkunersiuineq ingerlanneqartoq pillugu inerniliineq	297
5. Kukkunersiuinerup siunertaa aamma annertussusia kiisalu akisussaaffiit agguardeqarnerat	297
6. Uppernarsaaneq	299

Ukiumoortumik naatsorsuutinut 2018-imut kukkunersiusut oqaase-qataat

1. Ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkunersiuineq

1.1 Ukiumoortumik naatsorsuutit

Nukissiorfiit ukiumoortumik 2018-imut naatsorsuutaat aqutsisuinit saqqummiunneqartut kukkunersiorerat naamassivarput. Ukiumoortumik naatsorsuutit imatut takussutissiippuit:

	2018 t.kr.	2017 t.kr.
Naatsorsuutitigut angusat inernerat	4.591	(12.890)
Pigisat naliliutit	3.021.348	4.602.999
Namminerisamik aningaasaatit	1.376.184	2.996.628

1.2 Nalorninartoorfiusinnaasunik nalilersuineq aamma kukkunersiuinermik pilersaarusiorneq

Kukkunersiuineq ingerlanneqarpoq kukkunersiuinermut pilersaarusiaq uagutsinnit suliarineqartoq aallaavigalugu. Kukkunersiuinermut pilersaarummi kukkunersiuinermi pingaaruteqartunik aamma aarlerinaateqarnerusinnaasunik qitiutitsinissaq qulakkeerneqartussaavoq, tassa niuernermi aamma allaffisornermi sammisat iluanni, tamakkuk ukiumoortumik naatsorsuutinut pingaaruteqartuugaangata.

Suliffeqarfuiup aqutsisuinit oqaloqatiginninnerput tunngavigalugu aamma suliffeqarfuiup ingerlatsinerinut kiisalu pissutsinut allanut uagut ilisimasavut tunngavigalugit kukkunersiuinermut pilersaarusiornitsinnut aamma kukkunersiuinitsinnut atatillugu sammisaqarfiit, tassa ukiumoortumik naatsorsuusiornermut atatillugu malunnaateqartumik kukkusqarsinnaaneranut nalorninartoorfiusinnaasut paasivagut.

Tamatuma kingunerisaanik kukkunersiuinermi pingaartumik qitiutinneqarput naatsorsuutini immikkoortut aamma sammisaqarfiit aarlerinaateqarnerusinnaasut tassaasut:

- Kaaviaartitsineq
- Sanaartukkanik pigisat nalillit

Sammisanut allanut tunngatillugu ukiumoortumik naatsorsuusiornermi kukkunissamut nalorninartoorfiusinnaasut nalinginnaasutut nalilerneqarput, taamaattumillu kukkunersiuinermi suliat annikinnerulutik.

1.3 Suleriaatsinik aamma suliffeqarfimmi namminermi nakkutilleeriaatsinik kukkunersiuineq

Kukkunersiuinermi taamatuttaaq ilanngunneqarput suliffeqarfip nalunaaruteqartarnermut atortui, suleriaatsit aamma suliffeqarfimmi namminermi nakkutilleeriaatsit illersorneqarsinnaasumik atuunnersut. Tamatumani siunertaavoq maluginiassallugu naatsorsuutinut nalunaarsuisarnerit eqqortut, uppernassusillit pigineqarnersut aamma naatsorsuutinut allattuineq piffissaq eqqorlugu pisarnersoq, tamakku naatsorsuutit saqqummiunneqarnissaannut tunngaviussammata.

Suliffeqarfip suleriaasii aamma suliffeqarfimmi namminermi nakkutilleeriaatsit nalilersorpavut, tamatumunnga immikkut ittumik ilanngullugit sammisaqarfifit aarlerinaateqarsinnaasunik ilaqartut tassaasut:

- Kaaviliaartitsineq
- Sulisoqarnermut aningaasartuutit
- Sanaartukkanik pigisat nalillit
- Nioqqutissanik uninngasuutit
- Nioqquteqarnermi aamma sullissinerni pisassarerikkat
- Aningaasat tigoriaannaat
- Nioqqutissanik aamma sullissinernik pisisarfifit

Uagut paasinninnerput tunngavigalugu suleriaatsit aamma nakkutilliinermi iliuutsit misissukkavut, suliffeqarfip suliassai aamma annertussusii mianeralugit ilimagineqarsinnaasunik naammassinmittut, tassa atuisinnaanermut, akuersissuteqartarnermut, nalunaarsuinermt aamma akiliisarnermut piumasaqaatit eqqarsaatigalugit. Pisortaasunut allakkatsinni naleqqutinngitsut annikitsut nassuaassutigaagut tassa nakkutilliinermut tunngatillugu nalilersuunitsinni aammattaaq ilannguppagut allannguinissanut inassuteqaatigut.

1.3.1 IT-mik ataatsimoortumik nakkutilliinerit

Kukkunersiuinitinnut atatillugu suliffeqarfip IT-mik atuineranik ilisimasagut nutarterpagut tamatumani siunertaralugu IT-mik nakkutilliinerup ataatsimoortumik nalilerneqarnissaa aamma ukiumoortumik naatsorsuutinik malunnaateqarluartumik kukkusqarsinnaaneranut aarlerinaatillit nalilersorlugit. Taamaaliornitsigut IT-mik nakkutiginninnerit toqqakkagut ilusilersoneqarnerat aamma atuutsinneqarnerat misissorpagut.

IT-mik ataatsimoortumik nakkutilliinerit tassaapput suliffeqarfip IT-mi atortuini aallaavinnut pingaaruteqartunut tunngatillugu pilersinneqarsimasut, tassani siunertaralugu nakkutigineqarluartumik aamma isumannaatsumik IT-mik atuineq kiisalu aammattaaq niuernermi periutsit IT-mik tunngaveqartut tapertaqartinniarlugit, tassa suliffeqarfip naatsorsuutinik saqqummiussinissaanut pingaaruteqartut.

Kukkunersiuinermi tamarmiusumi tunngavigineqartarput ilaatigut suliffeqarfimmi namminermi nakkutilliinernut attuumassuteqartut aammattaaq suliffeqarfimmit sullissisartuni, tamatumunnga ilanngullugit tigussaasumik nakkutilliinerit aamma nakkutilliinerit automatiskiusumik ingerlanneqartartut atuisut atortuinit ingerlanneqartartut, tassa suliffeqarfiup aamma sullissinernik pisiffigisartakkat atugaat, taamatuttaaq isersinnaanermut pisinnaatitaaffit niuernermik ingerlatsinermi Xellent-imik atorneqartut nalilorsorneqarnerat.

Nukissiorfinnut IT-mik nakkutilliinernik toqqakkatsinnik kukkunersiuinerput tunngavigalugu sammisaqarfitt pitsanggorsarneqartariaqartutut paasiaqarfiquit tassaapput:

- Atuisussanik pilersitsinermut tunngatillugu ingerlatsineq pitsanggorsarneqartariaqarpoq atortut aamma aallaaviit tamaviisa ilanngullugit, taamaaliornikkut atuisussanik pilersitsinerit aamma pisinnaatitaanernik tunniussinerit, isersinnaanerit, pisinnaatitaanerit aamma atuinerit immikkoortinneqarnerat piffissami aalajangersimasumi nalileroqqinnejartassammat aammattaaq suliunnaarnermut atatillugu atuisunik piffissaq eqqorlugu matusarneq aammattaaq tamatuma uppernarsaaserneqarnera ileqqunngortillugu.
- Atuisussanik pilersitsinermut tunngatillugu ingerlatsinermi atuinerit immikkoortinneqartariaqarput taamaaliornikkut Xellent-imik atuisussanik pilersitsinermut aamma isersinnaanernik tunniussinermut akisussaaffik immikkoortortaqarfimmit ulluinnarni Xellent-imik atuillutik suliaqartartunit avissaartillugu.
- Xellent-imut tunngatillugu allanngortitsinermut periaatsit piviusut suliarineqarsimasut aamma atorneqartut suliffeqarfimmi pituttorneqartariaqarput, taamaaliornikkut qulakkeerniarlugu allanngortitsinermut atatillugu misileraanerit ingerlanneqassammata taakkualu akuerineqarlutik, tassa allanngortitsinerup nioqquqtiisiornermut ingerlateqqinnejanningerani.
- Ineriartortitsisut nioqquqtiisiornermut attuumassuteqartunut isersinnaanerat killilerneqartariaqarpoq aaamma nakkutigineqarluni, tamatumani siunertaralugu periutsinik allannguisunik atuutilersitsilluni change managementimi pilersinneqarsimasunik unioqquqtsilluni allanngortitsisoqarnissaa pinngitsoorniarlugu.
- Inassutigaarput pisarfinnut suliassillugit iminneqarsimasunut EG-mut aamma Tele Greenlandimut piviusumik isumaqatigiissusiortoqassasoq, sammisanut suliffeqarfiup avataaniittunut imissutaasimasut kukkunersiuisumit uppernarsaasiisoqarnissaanut tunngatillugu.

Uagut paasinninnerput tunngavigalugu IT-mik nakkutilliinerit ataatsimoortut pitsanggorsarniarlugin iliuutsinik aallartitsisoqartariaqarpoq. Immikkuualuttunut tunngasut inassuteqaatit 2018-imik ingerlaavartumik kukkunersiuinermi nalunaarummi takuneqarsinnaapput.

1.3.2 Peqqusersiortoqarsinnaaneranut aarlerinartoqarsinnaanera pillugu ulluinnarni aqutsisunik oqaloqatiginninneq

Kukkunersiuinissatsinnik pilersaarusiornitsinnut atatillugu suliffeqarfip ulluinnarni aqutsisui apeqquteqarfigivagut peqqusersiortoqarsinnaaneranut aarlerinartoqarsinnaanersoq. Ulluinnarni aqutsisut uagutsinnut ilisimatitsissutigaat namminneq naliliinertik tunngavigalugu peqqusersiortoqarnissaanut immikkut aarlerinartoqarnissaa ilimagineg, kiisalu suliffeqarfimmi pitsaasumik nakkutilliisarnermut atugaqarlutik ukiumoortumik naatsorsuutini pingaaruteqartunik kukkanumik ilisimatitsinissanik aarlerinartuusinnaasunut, tamatumunnga ilanngullugit naatsorsuutitigut uukapaatitsiniarnerup kingunerisaanik kukkanumik ilisimatitsineq imaluunniit suliffeqarfip pigisaanik nalilinnik atornerluineq tamakku pinngitsoortissagaat. Taamatuttaaq ulluinnarni aqutsisut ilisimatitsissutigaat peqqusersuuteqarsimanernik imaluunniit peqqusersuuteqarsimasinnaanermut ilimaganik misissuisoqarneranik ilisimasaqarnatik. Tamatumunnga atatillugu oqaatigissavarput kukkanersiuinitsinnut atatillugu ukiumoortumik naatsorsuutinik peqqusersorsimanerup kingunerisaanik kukkanernik naammattuugaqannginnerput.

1.3.3 Immikkoortortaqarfinnik nakkutiginninneq

Ingerlaavartumik 2018-ip ingerlanerani kukkanersiusarnerup ingerlanneqarnerani piffissap ilaani qularnaarlugu paasivarput qitiusumik immikkoortortaqarfinnik suleriaasissanik nassuiassutit piviusut naapertorlugit nakkutiginninneq ingerlanneqarsimanngitsoq tamatumunnga pissutaalluni sulisunik amigaateqarneq. Uagutsinnit inassutigineqarpoq nakkutilliineq taanna aningaasaqarnermi nakkutilliisut immikkoortortaqarfiannit ingerlanneqassasoq, tassunga Nukissiorfiit akissuteqarput tamanna ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqannginneranni ingerlanneqassasoq.

Ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqarnerannut kukkanersiuinitsinnut atatillugu qularnaarlugu paasivarput nakkutilliineq ingerlanneqarsimasoq aamma aningaasaqarnermi nakkutilliisut nalunaarummik suliaqarsimasut immikkoortortaqarfip suleriaasissanik allanneqarsimasumik eqortitsisoq nakkutilliinermi paasineqartoq.

1.4 Pissutsit ukiumoortumik naatsorsuutinik naliliinissamut malunnaatilimmik pingaaruteqartut

Kukkunersiuineq tunngavigalugu pissutsit immikkut ittut erseqqissassavavut, taakku aqutsisut ukiumoortumik naatsorsuutinik naliliinissaannut pingaaruteqartuummata:

1.4.1 Sanaartukkanik pigisat nalillit aamma nalikilliliinerit

1.4.1.1. Qaammatisiutit ulluat atuilerfusoq aamma nalikilliliinerit

Ukiut siuliini kukkanersiusarnerut atatillugu qularnaarlugu paasineqartarpoq sanaartukkat sanaartorneqartut ukiumi pineqartumi naammassineqartut, aatsaat naammassineqartutut nuunneqartartut ukiup naammassineqarfigisaata naanerani, tamanna ukiumi pineqartumi nalikilliliinerit appasinnerunerannik sunniuteqartarpoq.

Kukkunersiuinermut 2018-imut atatillugu qularnaarlugu paasineqarpoq sanaartukkat sanaartorneqartut maannakkut piffissaq naammassineqarfiat nalaarlugu naammassineqartutut nuunneqartartut. Pissuseq tamanna taamaalilluni pitsanngorpoq maannakkullu naammaginartumik ingerlalerluni.

1.4.1.3. Naatsorsuusiortarnermut nalunaarut nutaaq

Januarip aallaqqaataani 2018 suliffeqarfinnut namminersortitanut naatsorsuusiortarneq pillugu nalunaarut nutaaq atuutilerpoq.

Tamatuma kingunerisaanik Nukissiorfit siunissami ukiumoortumik naatsorsuutiminik saqqummiussalissaq suliffeqarfiiit namminersortut ukiumoortumik nalunaarusiortarnerannut inatsimmi qaqugukkulluunniit atuuttumi periutsit assigisaattut, suliffeqarfittut Namminersorlutik Oqartussat pigisaattut ingerlanneqartuunermi kingunerisaanik inuiaqatigii isiginiarlugit, immikkut inatsit tunngavigalugu maleruagassiorneqarnermini nikingassutit atorlugit.

Sanaartukkanik pigisat nalillit ilanngunneqartassapput qanga pisiarineqarnerani nalinganut ullumikkutut nalikilliliinerit katitikkat ilanngaatigalugit – taamaattorli qaffasinnerpaamik nalingat ilanngaaseereerluni nioqqtigeqqinnejcaruni naligisinnaasaa tikillugu (ilanngaaseereerluni isertitassat utertitat/ullormi pineqartumi nalinga tikillugu). Allatut oqaatigalugu ilanngaaseereerluni isertitat nalikilliliinerit matussusersinnaanngippatig, taava pigisat nalillit akii appartinnejqassapput nalimut imaattumut, ingerlaavartumik nalikilliliinerit sinneruttut ilanngaaseereerluni isertitanik matussusiisinnaasut iluanni.

Manna tikillugu Nukissiorfit – annertunerpaartaat – sanaartukkanik pigisat naliliutit pisiarinerini nalingisa ernialersorneqarnerat aamma nalikillilerneqartarnerat nammassinnaasimavaa.

Januarip aallaqqaataani 2018-imi assigiimmik akeqartitsineq eqqunneqarpoq – taamaattorli sullittakkat aalisakkanik suliffissuarnik ingerlatsisut pinnagit. Tamanna ingerlanneqarpoq manna tikillugu akigitinneqartunut appasinnerpaanut akigitinneqartut aalajangersarneqarnerisigut siusinnerusukkut aningaasartuutit tunngavigalugu akigitinneqartartunut periuseq qimallugu (taamaattorli akigitinneqartut aalajangersimasumik appasinnerpaaffilerlugit aamma qaffasinnerpaaffilerlugit).

Tamatuma Nukissiorfit isertitaasa 153 mio. koruunit missaannik apparnerannit sunniuteqarfigaa, taakku ilaat sullissinermut isumaqatigiissutikkut akiliuteqarneq aamma Namminersorlutik Oqartussat piffissami sivisuumi akilersorneqartussat erniaannik appartitsineq aqutigalugit matussuserneqarput.

Taamaattorli tamanna isertitat appariarnerannik tamarmiusunik matussusiinissamut naammanngilaq. Tamatuma kingunerisaanik amigartoorutit pilersinneqarput kingunerissavaallu nalikilliliinerit

naatsorsuutitigut noor'lumik angusaqartussaanerup iluani matussuserneqarsinnaajunnaarnerat. Taamaattumillu sanaartukkanik pigisat nalillit nalinginik appartitsisoqassaaq.

Nukissiorfiit nalinik appartitsinissamut pisariaqartitsineq 1,6 mia. koruuninut naatsorsorpaat – sullissinissamut isumaqatigiissut tunngavigalugu 72 mio. koruuninik aningaasaliisoqarnerata kingornatigut.

Tamatuma kingunerissavaa ukiumoortumik nalikilliliinerit 113 mio. koruunit missaannik apparnerat, tassa sanaartukkat ukiup aallartinnerani nalinik appartitsinermut naatsorsuusiortarneq pillugu nalunaarummut nutaamut ikaarsaariarnermut atatillugu ilaasunut tunngatillugu.

Akinik appartitsineq imatut paasineqassaaq piviusumik suliffeqarfip sullissineranut 1,6 mia. koruuninik appasinnerusumik akiliisitsisoqarneratut pigisat nalillit piusinnaassusiata sinnerani. Aningaasat naliliutinut nutaanut aningaasaliissuteqaqqinnermut atorneqarsinnaagaluartut maannakkut naliliutit atorneqarsinnaajunnaarpata.

Imaammat nalinik appartitsineq periutsit allanngortinneqarnerannut atatillugu pilersinneqarluni, tassa naatsorsuusiortarnermut maleruaqqusat nutaat kingunerisaannik, taava nalinik appartitsineq namminerisamik aningaasaatit aqqutigalugu naatsorsuutinut ilanngunneqarpoq.

Tamatuma aammattaaq kingunerissavaa siunissami akinik appartitsinissamut pisariaqartitsinermi utertinneqartussat, sanaartukkanik ukiup aallartinnerani nalinik appartitsinermut ilaasunik taava taakku namminerisamik aningaasaatit aqqutigalugit utertinneqassapput.

Taamaattumik suliffeqarfik aalajangerpoq nalinik appartitsinissamut pisariaqartitsisoqarpat naatsorsueqqittoqartassasoq, ukumi naatsorsuutitigut angusat kaaviiartitsinermik +/-2,5 procentimik qaangiippata taava nalinik appartitsinissaq pillugu misissuineq ingerlanneqassaaq.

Nalimmassaanermut tunngatillugu suliffeqarfip ingerlatsineranik siunniuteqassaaq - imaanngippat tamatumani pineqartut nalinik appartitsinernik utertitsineq namminerisamik aningaasaatit aqqutigalugit ingerlanneqarluni.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfip allanngortitsineq matuma siuliani pineqartoq aqutsisut nalunaarusiaanik nassuaassuteqarfigaat.

Aqutsisut sanaartukkanik nalilinnik tigussaasunik naliliinerat aamma tamanna pillugu ukiumoortumik nalunaarusiamti nassuaatigisaat isumaqatigivagut.

1.4.2 Kaaviiartitsineq

1.4.2.1 Aqutsisut naliliinerat illoqarfinni attaveqarunnaarsimasunik kaaviiartitsinermik

ilanngussinissamut atatillugu

Kalaallit Nunaanni Tunumi illoqarfinni sisamani kaaviiartitsineq missingerlugu nalilerneqarsimavoq 2018-imi piffissami juulimit decembarimut. Tamatumunnga pissutaavoq attaveerussimaneq tamannalu pissutaalluni piffissami tassani uuttuutinit paasissutissat pissarsiarineqarsimasinnaanatik.

Illoqarfinni taakkunani uuttuutit ungasianit atuarneqarsinnaasimanngillat tassa attaveerussimancerat pissutigalugu, taamaattumik Nukissiorfit Xellentimi atortut naatsorsuisarnera akiligassiissusiinermut atorsimavaat. Naatsorsuinermi aallaavigineqarpoq ulluni kingullerni 120-ni atuisimaneq, taanna aallaavigalugu ukiumut atuineq ilimagineqartoq naatsorsorneqarsimalluni.

Aqutsisut tamatumunnga atatillugu naliliisimancerat isumaqatigivarput.

1.4.2.2 Uuttuutinik ataatsimoortumik nalunaarsuisimannginneq

Ataatsimoortumik nalunaarsuisimanernik pigisaqartoqanngilaq uuttuutinik Nukissiorfinnit ikkussorneqarsimasunik. Tassani aarlerinaateqartoq tassaavoq arlaanni uuttuutinik peqartoq kaaviiartitsinermik pissarsiffingeqartangitsunik.

Suliffeqarfimmit iluuseq aallartinneqarpoq GIХ-imi nunap assingi aqqutigalugu misissuinissaq tassuuna nunap assingani uuttuutit agguataarneqassallutik.

1.4.3 Aqutsisut nakkutilliinernik sumiginnaanerat

Atortunut, paasissutissanut aamma IT-mi isumalluutinut allanut allaffissornikkut aqutsinermi, nakkutilliinerni aamma aserfallatsaaluiunerni periutsit amigaataasut imaluunnit sanngiitsut pissutaallutik aarlerinaateqarsinnaasunik annertusititsipput. Kukkunersiuinitsinnut atatillugu aarlerinaateqarsinnaasut qulaajarpagut naammaginartumik ataatsimoortumik iliuuseqarnitsigut.

1.4.4 Ingerlatsivimmik kukkunersiuineq aamma inatsisinik - sukumiisumik tunngaveqarluni kukkunersiuineq

Ukiemoortumik naatsorsuutit 2018-imut tunngasut aallarnerfigalugu ingerlatsivimmik kukkunersiuineq aamma inatsisinik - sukumiisumik tunngaveqarluni kukkunersiuineq ingerlanneqartalissapput pisortat suliffeqarfiinik kukkunersiuinermi periutsit nalinginnaasut (SOR) naapertorlugit.

Inatsisinik - sukumiisumik tunngaveqarluta kukkunersiuinitsinni sammisat toqqarneqartut isumannaatusik misissortarpavut, iliuutsit misissorneqartut naatsorsuutinik saqqummiussinermi ilaatinneqartut aningaasaliissutit pillugu aalajangersakkanut, inatsisinut aamma najoqqtassanut allanut aammattaaq isumaqatigiissutinut isumaqatigiissutigineqarsimasunut aamma nalinginnaasumik periutsinut tulluartnut naapertuuttuunersut.

Ingerlatsivimmik kukkunersiuinit sinnut atatillugu nalilersorparput isumannaatsuuneq annertooq pigine-qarnersoq atortunut, periutsinut imaluunniit iliuutsinut misissorneqartunut atatillugu, taakkunani inger-latsinermi aningaasaqarnikkut tapiissutit mianerineqarnersut aamma sammisanik ingerlatsinermi ukiu-moortumik naatsorsuutinut ilaatinneqartunut atatillugu.

Periutsini nalinginnaasuni siunertarineqartoq tassaavoq pisortat suliffeqarfutaanni suliffeqarfuit sorliunerat apeqquataatinagu kukkunersiuinerup assigiaartumik ingerlanneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa, taamaattumillu pinngitsoornani sammisassanik imaqarluni taakkua misissorneqassapput ilaatigut SOR 7-imut pisortat suliffeqarfinitukukkunersiuinermut (sammisat tallimat) ilaatigullu SOR 6-imut inatsisinik - sukumiisumik tunngaveqarluni kukkunersiuinermut atatillugu (sammisat arfinillit) tassani apeqquataavoq Nukissiorfinnut tunngatillugu taakkua tulluartuunersut.

Tamakku saniatigut eqqarsaatigineqassaaq sammisanik allanik kukkunersiugassanik toqqaanissaq ilumut pisariaqarnersoq.

Matuma kinguliani sammisat immikkualuttunngortinnejarpot pisortat ingerlatsivianni aamma inatsisinik – sukumiisumik tunngaveqarluni kukkunersiugassat suunerat, tassa Nukissiorfinnut tunngatillugu tulluartuusut.

SOR 6 Inatsisinik tunngaveqarluni – sukumiisumik kukkunersiugassat	Pisariaqartoq
Pisiniarnernik ingerlatsinerit	x
Akissarsiat pillugit aamma atorfekartitsinermi aalajangikkat	x
Nioqqutinik sullissinernillu nioqquteqarneq (Innaallagissamik, imermik kiassaanermillu pilersuineq)	x
Akitsutinik akiliisitsineq (utoqqaat inaat, ulluunerani paaqqinnittarfii, bussinik ingerlatsineq il.il.)	
Tapiissutinik tunniussineq (Nunap immikkoortuini ineriartortitsineq)	
Nuussinerit pisinnaatitaaffitsigut aalajangerneqartut	
Inatsisinik tunngaveqarluni – sukumiisumik kukkunersiugassat allat	
Aningaasaliissutit pillugit malerauqqusanik, taarsigassarsiaqarneq pillugu nalunaarummik il.il. eqqortitsineq	x
Tapiissutisinissamut piumasaqaatinik avataanit aningaasalerneqartunik tapiissutinut naatsorsuutinut tunngatillugu eqqortitsineq	
SOR 7 Pisortat ingerlatsiviinut sammisut	
Ingerlatsinernik aamma isumalluutinik aqtsineq	x
Anguniakkaniq aamma naatsorsuutitigut angusassanik aqtsineq	x
Pisortat pisiniartarnerannik aqtsineq	x
Ukiuni arlalinni suliniutinut missingersuutinik aqtsineq	x
Pisortat aningaasaliinikkut aaqqiinerannik aqtsineq	

Sammisat matuma siuliani pineqartut nalunaaqutserneqanngitsut kukkunersiorneqarnissaat naleqqutinngilaq, tassa sammisat tamakkua Nukissiorfiit naatsorsuutaanni ilaanggimmata.

Sammisanik tulluartunik matuma siuliani allassimasunik misissuunitsinni maluginiakkagut kinguliani nassuiaaserneqarput. Sammisat arlaqartut ataatsimoortillugit suliarineqarput, tassa iliuuserineqartut arlallit ataatsimoormata inatsisinik – sukumiisumik tunngaveqarluni aamma pisortat ingerlatsivianni kukkunersiuinermut atatillugu.

1.4.4.1 Pisiniarnernik ingerlatsinerit + pisiniartarnerannik aqtsineq

Siunertaavoq nalilersussallugu Nukissiorfiit naleqquttunik suleriaasissanik aaqqissuussisimanersoq aamma suliffeqarfimmi namminermi misissuisarnernik, Nukissiorfiit pisortat suliffeqarfutaattut pisiniartarneq pillugu maleruagassaanik malinninnermik qulakkeerinnittunik.

Nukissiorfiit pisiniartarnermut politikimik aamma neqerooruteqartitsinermut iliuusissanik pilersitsisimavoq, taakkunatigut pisiniartarnermut immikkoortortaqarfimmi sipaarniarnissaq tapersorsorneqarpoq ilaatigut killiliussat pillugit isumaqatigiissuteqarnikkut amerlasunuk pisinermi sipaaruteqarnissaq aamma suleqatigiinnermi iluaqtissat anguniarlugit.

Isumaqtigaarput periutsit pingarnerusut pisiniartarnermik aqtsinerup isumannaatsuunissanut tapertaasut aamma qularnaarparput politikkit eqqortinneqartut.

1.4.4.2 Akissarsiat pillugit aamma atorfegartitsinermi aalajangikkat

Ataatsimoortumik kukkunersiuinermi siunertaavoq akissarsiani tunniunneqarsimasuni malunnaateqarluartunik aamma maleruaqqusanik unioqqutitsinernik paasineqanngitsoorsimasunik (t.i. kukkunernik malunnaateqarluartunik) peqannginnissaata isumannaalluinartumik qulakkeerinninnerup anguneqarnissaa, kiisalu Nukissiorfiit sammisamut tunngatillugu allaffissornikkut nalinginnaasumik eqqortitsinermik atuutsitsinera, tamatumunnga ilanngullugit periutsinik aaqqissuussisoqarsimasoq tassuunakkut qulakkeerneqarluni akissarsiat ilaat nikerartut akuersissutigineqarsimancerat aamma nalinginnaasumik ileqqusut malinnejqarlutik.

Sammisami suleriaasissanik ilusilersorluarneqarsimasumik peqarpoq. Tamatumunnga ilaavoq akissarsiat allagartaannik tigusillattaarluni misissuisarneq aamma sulisut pillugit uppermarsaasersuutit toqqorsivinnut sulisunut ataasiakkaanut tunngasunut toqqarneqartarput.

Aqutsisunit ilisimatitsissutigineqarpoq sulissutigineqartoq sulisut pillugit suliaqarnermut atortup atulerneqarnissaa, taamaaliornikkut tunngaviusumik paassisutissat aamma akissarsitsitsarnerup akornanni suliat immikkoortinneqalissammata.

Uagut naliliinerput tassaavoq Nukissiorfiit suleriaatsinik pilersitsisimasut taakkualu iluaquutasut akissarsiat inatsisit, isumaqtigiissutit aamma pisinnaatitaaffit nalinginnaasut (periutsit) atuuttut naapertorlugit akilerneqartarnerannut.

1.4.4.3 Nioqqutinik sullissinernillu nioqquteqarneq (Innaallagissamik, imermik kiassarnermillu pilersuineq)

Inatsisinik – sukumiisumik tunngaveqarluni nioqqutigisanik kukkunersiuinermi siunertaavoq pitsaasumik qulakkeerinninnerup anguneqarnissaa, tassa nioqquteqarnermut akigitinneqartunik maleruaqqusanik politikkut aalajangersarneqarsimasunik malunnaateqarluartumik aamma paasineqarsimannngitsunik uniuinernik peqannginnerata qulakkeerneqarnissaa.

Qularnaarlugu paasivarput Nukissiorfiit nioqquteqarnertik ingerlakkaat nioqquteqarnermi maleruaqqusat politikkut aalajangersarneqarsimasut naapertorlugit, tamatumunnga ilanngullugit akigitinneqartut inatsisikkut aalajangersarneqartut malillugit akiligassiisarneq.

1.4.4.4 Aningaasaliissutit pillugit maleruaqqusanik, taarsigassarsiaqarneq pillugu nalunaarummik il.il. eqqortitsineq

Tapiissutinik pissarsisoqartarpoq sullissinissamut isumaqtigiissuteqarneq aqqutigalugu. Taakku pissarsiarineqarput assigiimmik akeqartitsinerup sunniutai malunnarunnaarsinniarlugit taakkualu sanaartornermut tapiissutit assingattut tunniunneqarput, taamaattumillu ukiumoortumik misissorneqartarlutik sanaartukkanik pigisat nalillit kukkunersiorneqarnerannut atatillugu, taamatuttaaq misissorneqartarpoq kaaviiartitsinermut eqqortumik ilanngunneqarsimanerat.

Uagut malugisarput tassaavoq Nukissiorfinnit tapiissutit tiguneqartut maleruaqqusat aamma inatsisit atuuttut naapertorlugit ingerlanneqartut.

1.4.4.5 Ingerlatsinernik aamma isumalluutinik aqtsineq + Anguniakkanik aamma naatsorsuutitigut angusassanik aqtsineq

Siunertarineqartoq tassaavoq nalilersussallugu Nukissiorfiit suleriaatsinik naleqquttunik aamma suliffeqarfimmi namminermi misissuisarnernik aaqqissuussisismanersut, tassa aqutsisut naammattunik aamma upperinartunik paassisutissanik pissarsisinnaanerat qulakkeerniarlugu, taamalu piffissaq eqqorlugu tunngavilorsorluakkanik aalajangiisinnaassallutik ingerlatsinermi- aamma isumalluutinik aqtsinermut tunngatillugu, taamatuttaaq anguniakkat aamma naatsorsuutitigut angusassat pillugit naleqquttunik suliaqarnissaminnt tamakku tapertarisinnaallugit.

Ingerlatsinermi- aamma isumalluutinik aqtsinermut tunngatillugu aningaasaqarnermut aqtsineq misissorparput tassunga ilanngullugit missingersuusiortarneq aamma missingersuutinut malinnaaneq. Taamatuttaaq suliffeqarfiup suliffeqarfimmi namminermi misissuisarnerit pingarnerit misissorlutigit.

Nukissiorfiit aningasaqarnermut aqtsinerannik misissuunitsinni qularnaarlugu paasivarput nunap immikkoortuinut, nunaqarfinnut, immikkoortortaqarfinnut il.il. immikkualuttut ilanngullugit missingersuutinik suliaqartartoq, kiisalu qaammatit tamaasa missingersuutinik misissuisoqartartoq missingersuutit aamma piviusut akornanni nikingassutit misissorneqartarlutik, taanna aqtsisut peqatigalugu sammineqartapoq missingersuutinik malitseqartitsineq aamma inaarutaasumik Namminersorlutik Oqartussanut nalunaaruteqarnermi ilanngunneqartarluni, tamanna tunngavigalugu Nukissiorfinni aningaasanik aamma naatsorsuutitigut angusaqarnissamut aqtsineq malinnaavagineqarpoq.

Nukissiorfinnit nassuaassutigineqarpoq missingersuutinik iluaarsiissuteqartarnermut periutsip nutaap ingerlaavartup atulerneqarnissaa sulissutigineqartoq IT-mik pisisarfitsik EG suleqatigalugu.

Nukissiorfiit suliffeqarfimmi namminermi misissuisarnerat pillugu malugisagut pillugit imm. 1.3 innersunneqarpoq.

1.4.4.6 Ukiuni arlalinni suliniutinut missingersuutinik aqtsineq

Ukiuni arlalinni suliniutinut missingersuutinik kukkunersiuinermut siunertaavoq Nukissiorfiit sanaartornermut tunngatillugu suleriaatsinik naleqquutnik atuinerat qulakeerniarlugu, taamaaliornikkut sanaartornermi suliniutini aningaasartuutit amerlavallaat imaluunniit pisariaqanngitsut atorneqarsinnaanerat pinngitsoortinniarlugu.

Malugisarput tassaavoq suliniutinut tunngatillugu aningasaqarneq ingerlaavartumik nakkutigineqartoq suliniutinik ataasiakkaannik immikkut missingersuutinik aqtsinikkut, tassani missingersuut atuinermut sanilliunneqartarluni tamatumunnga ilanngullugit suliniutit killiffiannut atuineq naleqqunneqartarluni. Missingersuutini imaluunniit aningaasaliissutini nikingasoornerit imaluunniit qaangiinerit sanaartornermi sammisat pillugu pisortamut nalunaarutigineqartarput.

Taamaalluta qularnaarlugu paasivarput sammisami pitsaasumik suleriaatsit pigineqartut kiisalu suliniutit isumannaatsumik nakkutigineqartut.

2. Ukiumoortumik naatsorsuutinut oqaaseqaatit

Ukiumoortumik naatsorsuutit inaarsarneqarnerannut atatillugu misissueqqissaarnerit, sanilliussinerit, tigusiffiginnillattaarluni naatsorsuutinut allattukkanik ilanngussanik aamma naligiissaarinernik, nalunaarsukkanik aamma naatsorsuutini paassisutissanik allanik paasiniaalluta ingerlatsivugut, tassa uagut ukiumoortumik naatsorsuutinik aamma aqtsisut oqaaseqaataannik kukkunersiuusutut oqaaseqaateqarnissatsinnut pisariaqartutut isigisatsinnik.

2.1 Naatsorsuutitigut angusat inernerat aamma ingerlatsinermut tapiissutit

Ukiumi pineqartumi naatsorsuutitigut angusat inernerat tassaavoq sinneqartoortit 4.591 t. koruunit 2017-imi amigartoortit 12.890 t. koruuniullutik.

Aqutsisut ukiumi pineqartumi naatsorsuutitigut angusat inernerata ineriarornerannut peqqutaasut pingarnerit aqutsisut nalunaarutaanni nassuaassutigaat.

2.1.1 Ilanngaaseereerluni kaaviiartitat

Ukiumi pineqartumi 2018-imi ilanngaaseereerluni kaaviiartitat tassaapput 781.901 t. koruunit 2017-imi 836.126 t. koruuniullutik.

Innaallagissamit, imermit aamma kiassaanermiit 2018-imi ilanngaaseereerluni kaaviiartitat 673.965 t. koruuninik amerlassuseqarput 2017-imi 797.409 t. koruuniullutik, taakku misissuinermik tunngaveqartumik kukkunersiorneqarput, tassani suliffeqarfip suleriaasi misissorpavut aamma suliffeqarfimmi nammnermi nakkutilliinerit pitsaasumik ingerlanneqarsimanersut misissorlutigit kaaviiartitsinermik nalunaarsuinermi pingaruteqartunik kukkunissamut pinngitsoortitsinissamut tunngatillugu. Taamaattorli uagut nalilerparput aqutsisut suli nakkutilliinermik pilersitsisariaqartut aamma ledningitigut ingerlaartitsinermi annaasanik misissuisoqartariaqartoq, nukissiap nioqqutissiarineqartup tamarmi akiligassiissutigineqartarneranut tunngatillugu.

Taamaattumik naatsorsuutinik misissueqqissaarluta kukkunersiuineq ingerlapparput, tassani kaaviiartitsinertut allattorneqarsimasut nioqqutigineqarsimasutut nalunaarsorneqarsimasunut sanilliunneqarput aammattaaq innaallagissamut, imermit aamma kiassaanermut akigitinneqartunut atuuttunut sanilliunneqarlutik.

Ilanngaaseereerluni kaaviiartitat allat 2018-imi tassaapput 107.936 t. koruunit, 2017-imi 38.716 t. koruuniullutik.

Sullissinissamik isumaqtigisiissuteqarnermut akiliut katiterinermi 67 procentimik annertussuseqarpoq. Sullissinissamik isumaqtigisiissuteqarneq 2017-imi kaaviiartitsinerup ilaatut ilaanngilaq.

Katinnerisa 15 %-iat (2017-imi 40 %-iusut) tassaapput uuttuutinik attartortitsineq, taakku akilersinneqartarput innaallagissamut, imermit aamma kiassaanermut akiliisitsinermut atatillugu.

Aqqusinerni qullernit isertitat tassaapput katinnerisa 5 %-iat (2017-imi 15 %-iusut), taakku Namminersorlutik Oqartussat ukiumoortumik naatsorsuutaannut naligiisinneqarput.

2.1.2. Sulisoqarnermut aningaasartuutit

2.1.2.1 Akissarsianik naligiissaarineq

Ukioq 2018-mi ingerlaavartumik naligiissaarisarneq akissarsialerinermut atortup, Sulinal aqqutigalugu aningaasat nalunaarutigineqartut aamma aningaasanik nalunaarsuiffimmi aningaasarsianut aningaasartuutit allanneqarsimasut akornanni ingerlanneqarsimavoq. 2017-imni matuma siuliani taaneqartutut ingerlaavartumik naligiissaarineq ingerlanneqarsimanngilaq, taamaattumik pissuseq tamanna suliffeqarfimmi namminermi misissuinerup siornamut naleeqiussilluni pitsangoriaataasutut isigneqartariaqarpoq.

Inaarutaasumik naligiissaarineq ukiumoortumik naatsorsuutit sularineqarnerannut atatillugu misissorneqarpoq.

2.2 Oqimaaqatigiissitsineq

2.2.1 Sanaartukkanik pisigisat nalillit aamma naliliutit sanaartugaanngitsut

Sanaartukkanik pigisat nalillit 31. decembari 2017 killiffagalugu 2.773 mio. koruunit naleqarput, 31. decembari 2017-imni 4.321 mio. koruuniullutik. Taakkuninnga 2018-imni sanaartukkat suli sanaartorneqartut 69.998 t. koruuniupput, 2017-imni 88.734 t. koruuniullutik.

Pigisat naliliutit sanaartugaanngitsut qarasaasiani software 31. decembari 2018 killiffagalugu 1.450 t. koruuninik naleqarput 31. december 2017 killiffagalugu t. koruuniullutik. Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfitaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 26. november 1998-imeersumi § 10 naapertorlugu pigisat naliliutit sanaartugaanngitsut naatsorsuutinut ilanngunneqarsinnaanngillat.

Ilisimatitsisoqarnera malillugu – Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik naatsorsuuserinertertut immikkoortortaqarfianik isumaqatigiissuteqarneq naapertorlugu – suleriaaseq ineriertortinneqarsimavoq taamaakkaluartoq pigisat naliliutit sanaartugaanngitsut naatsorsuutinik ilanngunneqartarnissaannik.

Januarip aallaqqaataani 2018 Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfitaasa nammeneertitat naatsorsuusiornerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 24, 22. december 2017 atuutilerpoq. Taamaallilluni manna tikillugu periuseq ukiumoortumik naatsorsuusiorfik 2018 aallarnerfigalugu inatsisitigut tunngavilerneqassaaq, taamaattumillu pigisat nalillit sanaartugaanngitsut naatsorsuutinut eqqortumik ilanngunneqarput.

Suliffeqarfip ilanngussisarnermut aamma ilanngaatiginnittarnermut aammattaaq qanoq sivisutigisumik piusinnaanermut aamma nioqutigeqqinnejarnissaanut nalinik naatsorsuisarnermut nalunaarsuisarnerminut suleriaasii misissorpagut. Tamatuma saniatigut suliffeqarfip sanaartukkanut nalunaarsuiffia misissorparput tigusillattaarlatalu ilanngunneqartutut nalunaarneqarsimasut pappiaqqanut

ilanngussanut naleqqiullugit assigiisillugit. Tamakku saniatigut misissorparput eqqortumik nalikilliliinerit ingerlanneqarnersut naatsorsuusiornermi periuseq toqqarneqartoq malillugu.

Tigusillattaarluta misissorpagut suliniutinut suli ingerlanneqartunut akuerisaasumik aningaasaliissuteqartoqarsimanera, kiisalu atuinerit piviusut aningaasaliissutigineqartut taakkusinnerneqarsimannnginnerat.

Aqtsisut missingiinerat misissorparput suliniutit suli ingerlanneqartut sorliit aningaasartuutinut ilanngunneqassanersut aamma sorliit ingerlasutut ilanngunneqassanersut ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqannginneranni. Tamakku saniatigut aqtsisut sanaartukkanik naliutit nalingisa appatinneqassappata pisariaqartitsinermut naliliinissamut piumasaqaataat misissorlutigit.

Aqtsisut missingiinerat isumaqatigaarpit.

2.2.2 Nioqqutissat uninngasuutit

Nioqqutissat uninngasuutit 31. decembari 2018 killiffagalugu 83.297 t. koruuninik naleqarput, 31. december 2017 killiffagalugu 75.752 t. koruuninik naleqarlutik.

Misissorparput nioqqutissat uninngasuutigineqartut nalilerneqarnerannut pisiarinerini akiviat naliliutaasarnersoq aamma nioqqutissat aatsaat toqqorsivinnut nalunaarneqartarnersut nioqqutissap tiguneqarsimanera atsiorlugu uppermarsarneqareeraangat. Suliffeqarfimmi namminermi suleriaatsit malillugit nioqqutissat toqqorsivimmiittut nalingisa appariarsimanerannut pasinarsisoqarpat, taava nalinik appartitsinissamut pisariaqartitsineq nalilersorneqartarpoq piumasaqaataasutut atorneqartut misissornerisigut inaarutaasumik naatsorsuutini naliliinissaq sioqqullugu.

Aqtsisut nalilersimavaat nioqqutissat uninngasuutit 31. decembari 2018 killiffagalugu nalingisa appatinneeqaqqinnissaat pisariaqanngitsoq, tamatuma assigaa 31. decembari 2018 killiffagalugu naliliinerit.

Aqtsisup nioqqutissat uninngasuutit nalinginik appartitsinissamut pisariaqartitsisoqarneranik nalilersuinera misissorparput isumaqataavugullu suli appartitseqqinnissamut pisariaqartitsinermik pasinarsisoqarsimannngitsoq.

2.2.3 Nioqquteqarnermi aamma sullissinermi pisassareriiikkat

Nioqquteqarnermi aamma sullissinermi pisassareriiikkat misissorpavut, taakkus 31. decembari 2018 killiffagalugu 129.606 t. koruuninik annertussuseqarput, 31. decembari 2017-imi 149.493 t. koruuniullutik.

Taakkuninnga 2018-imi 7,0 mio. koruunit akiligassalinnit annaasaqaatigisinnaasatut illuartinneqarput, 2017-imi 6,9 mio. koruuniullutik.

Illuartitsisarnissamut tunngaviusuni toqqarneqarsimasuni ataavartitsineq atorneqarnersoq misissorparput, taamatuttaaq tigusillattaarluta misissuivugut akiligassallit aningaasanik akiligassaminnik akiliisarsimanersut ukiumoortumik naatsorsuutit naammassineqareernerisa kingornatigut.

Misissuisimanerput tunngavigalugu ukiumoortumik naatsorsuutini nalinik missingiinernut atorneqartut ilalersinnaavagut.

2.2.4 Aningaasat tigoriaannaat

Suliffeqarfik annikitsuinnarnik soqtaanngitsunik amerlassusilinnik aningaasanik tigoriaannarnik peqarpoq suliffeqarfimmi kantiinamik ingerlatsinermut atatillugu. Tamanna pissutigalugu qullersallu isumaqtigiiisseqarfigivarput uagut kukkunersiuinitssinnut atatillugu ilisimatitseqqaarnata uninngasuutinik misissuisassanngitsugut.

Ukiup ingerlanerani kukkunersiuinitssinnut atatillugu nakkutigisimavarput suliffeqarfiup ingerlaavartumik aningaaserivimmi uninngasuutinik naligiissaasarnera, kiisalu aamma allattukkanik inissikkuminaatsunik misissuisarneranut tunngatillugu.

Aningaasanik tigoriaannarnik kukkunersiuinitssinnut atatillugu suliffeqarfiup aningaaserivimmut attaveqarfianut ingerlatsinermi takussutissanik pissarsiniarpugut. Tamatumunnga atatillugu qularnaarlugu paasivarput akuersisummik pigisaqtart arlaannaalluunniit kisimiilluni suliffeqarfiup pigisaanut tunngatillugu aalajangiisinnaanngitsoq.

2.2.5 Namminerisamik aningaasaatit

Suliffeqarfiup namminerisamik aningaasaatai 31. decembari 2018 killiffigalugu 1.376.184 t. koruuninik amerlassuseqarput, 2017-imi 2.996.628 t. koruuniullutik.

Ukumi pineqartumi namminerisamik aningaasaatit allannguutaasa ilaatigut tassaavoq ukumi pineqartumi amigartoorutit aamma ilaatigut sanaartukkanik naliliutit nalingisa naleqqussarneqarput nalingi 1,6 mia. koruuninik appariartillugit.

Sanaartukkanik pigisat nalillit nalingisa appariartinneqarnerat sanaartukkanik naliliutit tigussaasut kukkunersiorneqarnerannut atatillugu misissorneqarput.

3. Paasissutissat allat

3.1 Aqutsisut naatsorsuutinut uppermarsaanerat aamma ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunerit iluarsineqarsimannngitsut

Sammisat kukkunersioruminaatsut kukkunersiornerinut atatillugu aqutsisut uagutsinnut naatsorsuutinut uppermarsaammi tunniussippu 2018-imi ukiumoortumik naatsorsuutinut tunngatillugu.

Kukkunersiuinerup ingerlanerani kukkunernik naammattuinngilagut ukiumoortumik naatsorsuutini iluarsineqarsimannngitsumik.

3.2 Siunnersuinerit aamma ikiuilluni sullissinerit

Kukkunersiusut oqaaseqaataat ulloq 6. apriili 2018 suliarereerlugu tunniunnerata kingornatigut suliffeqarfimmuit suliassat suliarisimasavut makkuupput:

- Agguassinermut naatsorsuutit 2017-imut kukkunersiornerat.
- Assigiimmik akeqartitsinerup atuutilerseqqinnejnarneranut atatillugu kingunerisassai pillugit allakkiornerni aammattaaq suliffeqarfiit namminersortitat ukiumoortumik naatsorsuusiornerisa nutaap atulersinneqarneranut tunngatillugu ikuunnerit, tamatumunnga ilanngullugit ingammik sanaartukkat pigisat nalillit qanoq nalilerneqarnissaannut tunngatillugu.
- Internetimik atuinermut atatillugu isumannaatsuutitsinissamut atatillugu aamma allaffissornermi robortit pilersinneqarneranni ikuunneq.

3.3 Pissutsit sillimmasiissuteqarnermut tunngasut

Suliffeqarfik Namminersorlutik Oqartussat sillimmasiinermut aaqqissuussineranut ilaavoq.

4. Kukkunersiuineq ingerlanneqartoq pillugu inerniliineq

Ukiumoortumik naatsorsuutit taamatut saqqummiunneqartutut isikkoqartillugit aqutsisut akuerippatigit, taava uagut nanganertaqanngitsumik imaluunniit saniatigut paasissutissiinertaqanngitsumik kukkunersiusutut uppermarsaalluta atsiussaagut.

5. Kukkunersiuinerup siunertaa aamma annertussusia kiisalu akisussaaffiit agguarneqarnerat

Kukkunersiuineq inatsit malillugu ukiumoortumik naatsorsuutinut tunngatillugu akissussaaffimmi suliffeqarfiup aamma kukkunersiusup akornanni imatut aguaassivoq:

Aqutsisut akisussaaffiat

Aqutsisut akisussaaffigaat suliffeqarfíup naatsorsuutinut nalunaarsuinera ingerlanneqassasoq tamanna pillugu inatsimmi maleruaqqusat naapertorlugit, aamma aningaasaatinik nakkutiginninneq isumanaatsumik ingerlanneqassasoq ilaatigut suliffeqarfímmi namminermi tutsuiginartumik nakkutilliinermut atortoqarnikkut.

Aqutsisut aammattaaq akisussaaffigaat suliffeqarfíup naatsorsuutinut allattuiffimmut nalunaarsuinera (bogføring) aamma aningaasaatinik atuinerata naammaginartumik nakkutigineqarnissaa, kiisalu kukkunersiuinermut tunngaviusussat pigineqarnissaat.

Aqutsisut akisussaaffigaat suleriaatsit tulluartut aammattaaq nalunaarsuinermut aamma nakkutiginninnermut atortut tulluartut aqqutigalugit qulakkeerneqassasoq, piaaraluneerluni aamma piaarinngikkaluarluni kukkunerit sapinggisamik pinaveersaartinneqarnissaat aammattaaq paasineqarlutillu iluarsineqartarnissaat. Naatsorsuutinut allattuiffimmut nalunaarsuinermut inatsit (bogføringsloven) malillugu aqutsisut suliffeqarfíup qanoq ittuunera aamma angissusia tunngavigalugit suleriaatsinik aamma nalunaarsuinermut atortunik tulluarsakkanik suliaqartussaapput.

Taamatuttaaq aqutsisut akisussaaffigaat ukiut tamaasa ukiumoortumik nalunaarusiamik suliaqarto-qartarnissaa, inatsisinik aamma ileqqoreqqusaniq naatsorsuusiortarnermut aalajangersakkanik aammattaaq naatsorsuinermi periutsinik nalinginnaasunik naammassinnittunik. Taamatuttaaq aqutsisut akisussaaffigaat kukkunersiuisup paasissutissanik tamanik pissarsisinnaanissaa, tassa kukkunersiuisup kukkunersiuinermik suliaqarnermini naammassinninnissaminut pisariaqartutut isigisaanik.

Aqutsisut kukkunersiuisut oqaaseqaataat saqqummiunneqartoq atsiussavaat taamaaliormerkkut uppernarsarlugu aqutsisuni ilaasut tamarmik kukkunersiuisut oqaaseqaataat atuarsimagitsik aamma sunik imaqarnersoq ilisimallugu.

Kukkunersiuisup akisussaaffia

Kukkunersiuisup akisussaaffigaa misissussallugu ukiumoortumik naatsorsuutini suliarineqarsimasuni inatsisit aamma ileqqoreqqusati naatsorsuusiortarnermut aalajangersakkanik aammattaaq naatsorsuinermi periutsinik nalinginnaasunik naammassinnittunerat, tamatumunnga ilanngullugu naatsorsuusiortermermi periuseq atorneqartoq aamma aqutsisunit paasissutissat tunniunneqartut kiisalu naatsorsuusiortermermi naliliinerit nalilersussallugit. Taamatuttaaq uagut akisussaaffigaarput misissussallugu ukiumoortumik naatsorsuutit pingaaruteqartunik kukkunernik ilaqaannginnerat, kiisalu aqutsisut nalunaarusiaanni paasissutissutigineqartut ukiumoortumik naatsorsuutinut naleqquttuunerat.

Kukkunersiuinermi inatsit malillugu kukkunersiuisoq tassaavoq tamat ilisimasaqartinneqarnissaanut sinniisuititaq tassa uppernarsaatinik saqqummiussinermut atatillugu, inatsisit malillugit piumasa-

qaataasunik imaluunniit suliaqartitsisup kisimi atugassaatut aalajangersarneqarsimangitsunik. Tamatuma kinguneraa uppernarsaammik tunniussinermut atatillugu aammattaaq naatsorsuutinik atuisussat allat mianerineqarnissaat isumagissagipput suliffeqarfiup aningaasatigut piginnittui kisiisa eqqarsaatiginagit.

Uagut suliassarinngilarput kukkunersiuineq imatut ingerlatissallugu suliffeqarfiup niuernerminut tunngatillugu iliuuserisai isornartorsiussallugit.

Suliffeqarfiup aqutsisui isumaqtigiissuteqarficalugu siunnersuinermik aamma ikiuinermik suliaqarutta – soorlu assersuutigalugu nammineerluni nalunaarsuinermik suliaqarnermut atatillugu – taava uagut siunnersuisutut tamanna nammineerluta akisussaaffigissavarput.

6. Uppernarsaaneq

Inatsisit tunngavigalugit uagut uppernarsaasussaavugut arlaannut attuumassuteqannginnermik piumasaqaatit inatsisini ilaasut eqquutsissimallutigit, kukkunersiuinittalu nalaani paassisutissat sulluunniit piumasarismasavut pissarsiarisimallutigit.

Nuuk, ulloq 26. april 2019

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Bo Colbe
statsautoriseret revisor
Kukkunersiusoq naalagaaffimmik akuerisaasoq

Saqquumiunneqarpoq ulloq 30. aprili 2019-imi ataatsimiinnermi

Akuerineqarpoq

Jørn Skov Nielsen
Naalakkersuisoqarfimmi pisortaaneq

Michael Pedersen
Nukissiorfinni pisortaaneq